

Norman **JOPE**

T a v a s z (S p r i n g)

Bartók Béla emlékére

Feszülten rezzen az avar. Letörli csizmájáról a sarat a csapdaállításból és vetésből hazatérő egyszeri ember, és kiül a tornáczra. Leszáll az éj bagolyhuhogásostul. A csillagfényben dereng egy gólyafészek. A víznek tábortűzje van. A tisztaszobában az árnyékok is dideregnek, de a konyhában jó meleg van, körben csupa szamárfüles évkönyv, befőttes üveg és lábos.

Képzeld el, hogy az évszakokat valaki összevegyítette valami szeszélyes, instabil kotyvalékká, amelyben váltakozik az égető kánikula és a farkasordító, csontig ható fagy. Képzeld el egy ilyen istenhátamögötti falut, ahol még a csendőr és a pap se jár. A Vereckei-hágóba torkolló tájat, ahol egyik szántóföld a másikat éri. A karcos, szinte savanyú pálinkát, melyben épphogy érezni egy leheletnyi barackíz. A tájon néha tehervonatként végighömpölygő féktelen, meztelen, nyughatatlan zenét. A zenére kurjongatott szemérmetlen szavakat.

Aztán nemsokára hajnal hasad. Csípi a fagy a kaput, a kerítést, a tetőcserepeket. Az egyszeri ember veszi a subáját, és elindul éhesen a hidegben, míg magában egy hegedű félénk és mélabús dünyögését hallgatja. A Jupiter és a Szaturnusz ideológiai háborút vív az acélkék égen, mintha ugyan tél közepe lenne. Ám most 1881 márciusa van; a monarchia él és virul, a császár pedig (akinek felesége jóval rokonszenvesebb) hamarosan leül ebédelni, hogy gyorsan bedobjon egy táfelspiccet, aztán nem sokkal utána korán nyugovóra térjen. A március az összes hónap egyszerre. A nap minden hajnalban áthalad a messzi kelet egy pontja fölött, ahonnan egykor a szittyák idecsődültek pentaton skáláikkal és mandulavágású magánhangzóikkal.

Éppolyan lehetséges, hogy a világvégi falu szélén battyogó egyszeri ember az épp akkor születő zeneszerző IV. vonósnégyesét hallja magában... hogy elhümmögje azt a leírhatatlan dallamot... mint az, hogy egy költő százhuszonöt évvel később elképzelje ugyanezt az egyszeri embert. Minden hang és gondolat a tiszta tavaszról fakadna. A végtelen lehetőségek tavaszából.

ford. Tarcsay Zoltán